

Література

Карасик В.И. Язык социального статуса. – М.: Гнозис, 2002. – 333 с. *Ларина Т.В.* Вежливость как предмет научного исследования // Коммуникативное поведение. Вежливость как коммуникативная категория. – Воронеж: Истоки. – 2003. – Вып. 17. – С. 10-22. *Морозова И.И.* Коммуникативные стратегии вежливости в стереотипном речевом поведении викторианской женщины: Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 – германские языки. – Харьков, 2004. – 208 с. *Остин Дж. Л.* Слово как действие. Пер. с англ. А.А. Медниковой // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 17. Теория речевых актов. – М.: Прогрес, 1986. – С. 22-130. *Селіванова О.* Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с. *Серль Дж. Р.* Классификация иллокутивных актов. Пер. с англ. В.З. Демьянкова // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 17. Теория речевых актов. – М.: Прогресс, 1986. – С. 170-195. *Сусов И.П.* Лингвистическая прагматика. – М.: Восток-Запад, 2006. – 200 с. *Шевченко І.С.* Холістична прагмалінгвістика: напрямки розвитку // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – Харків: Константа, 2005. – № 645. – С. 69-73. *Brown P., Levinson S.* Some Universals in Language Usage. – London; New York: CUP, 1987. – 345 p. *Fox K.* Watching the English. The Hidden Rules of English Behaviour. – London: Hodder, 2004. – 424 p. *Lakoff R.* The logic of politeness or minding your p's and q's // Papers from the 9th Regional Meeting of the Chicago Linguistic Society. – Chicago: Chicago Linguistic Society. – 1973. – P. 292-305. *Leech G.* Politeness: Is there an East-West Divide? // Journal of Foreign Languages. – 2005. - № 6. – P. 160-187. *Leech G.* Principles of Pragmatics. – London: Longman, 1983. – 250 p. *ChWP* – The Churchill War Papers/ Edited by Martin Gilbert. Volume III. – London: Heinemann, 2000. – 1821 p. *ChS* – Correspondence between the Chairman of the Council of Ministers of the USSR and The President of the USA and The Prime Minister of Great Britain during the great Patriotic War of 1941-1945. – Volume I. – Moscow: Progress Publishers, 2006. – 403 p.

ЖИХАРЄВА О.О.

(Київський нац. лінгвістичний ун-т)

**СТРАТИФІКАЦІЯ ОЗНАКОВИХ СЛІВ
(НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ ЄВАНГЕЛІЯ)**

The article highlights some aspects of functioning predicative words, especially adjectives and participial adjectives in English Gospel. The author also focuses on different approaches to the classification of predicative words within the framework of lexis of a language in modern linguistics.

Key words: *predicative words, English Gospel, semantic structure of a word, context.*

Проблема вивчення особливостей різних частин мови була актуальною ще за часів античності. Кожен клас слів базується на критеріях загальнокатегоріальної семантики, синтаксичних функціях, морфологічних ознаках. Семантична і синтаксична організація речення/висловлення розглядаються як складний механізм, у якому взаємодіють лексичне значення слів, їх синтаксичні зв'язки і семантико-синтаксичні відношення, що репрезентують константи: "реальна дійсність – мислення

– мова (мовлення)". Як компоненти концептуальної системи граматики лексико-граматичні класи слів, підкласи і групи слів потребують поглибленого вивчення, з'ясування їхньої функціональної стратифікації на опозиції "предметні/ознакові слова" [Мединська 2007, с. 45].

Об'єктом нашої статті є ознакові слова (прикметники й ад'єктивовані дієприкметники) в англомовних текстах Євангелія.

Метою статті є характеристика функціонування ознакових слів з позицій семантичної та синтаксичної функцій, оскільки у сучасному мовознавстві лінгвісти намагаються визначити різні класи, підкласи, групи слів саме у структурі речення.

Для досягнення встановленої мети передбачається розв'язання таких завдань: визначити межі лексичної категорії ознаковості в англійській мові; розкрити специфіку вживання ознакових слів в англомовних текстах Євангелія.

Актуальність статті полягає в тому, що розглядаються семантичні чинники, через які ознакові слова передають ті морально-етичні настанови, що сприяють формуванню релігійної свідомості та виражають культурно значущу інформацію про загальнолюдські духовні надбання.

Лінгвістичні праці останніх десятиріч з проблематики ознакових слів більше спрямовані на розмежування предметних й ознакових слів (Н.Д. Арутюнова, С.Д. Кацнельсон, І.Р. Вихованець, О.С. Кубрякова та інші) та на вирішення проблеми належності прикметника до певної лексичної категорії (М. Bierwish, D. Bolinger, R. Sussex та інші).

Функціонування ознакових слів є мало дослідженим у біблійних текстах. Роботи, які були присвячені вивченню біблійних текстів, обмежувалися біблійною фразеологією (І.Б. Дубровська, О.М. Лисенко, С. Онопрієнко, О.В. Сафронова та інші) та біблійною образністю (М.Ю. Єфремова, N. Frye).

У сучасній лінгвістиці є декілька підходів до вивчення семантичної структури ознакових слів та як слова різних лексико-граматичних класів об'єднуються у цю категорію.

1) Семіологічний підхід, який ґрунтується на знакових властивостях слова [Уфимцева 1977, с. 36-39]. Як зазначає А.А. Уфимцева, одною з основних ознак є "характер семантики: наявність/відсутність та характер співвідносності денотативного (предметного) та сигніфікативного (понятійного) компонентів, які формують основу знакового значення слова" [Уфимцева 1986, с. 97-98]. Словесні знаки розподіляються на два розряди: повнозначні та неповнозначні слова. До повнозначних слів відносять характеризуючі словесні знаки, які вживаються для вираження таких розумових категорій, як субстанція та ознака. Таким чином, клас характеризуючих знаків розподіляється на два розряди номінативних знаків: предметний (іменники) та ознаковий (дієслова, прикметники, прислівники). У класі характеризуючих імен виділяються одночасно дві функції – сигніфікативна та номінативна. В іменниках виражається субстанція, а в дієсловах та прикметниках – ознака (оскільки в їхній основі знаходиться поняття ознаки, яка приписується предмету) [Уфимцева 1977, с. 37-40].

2) Комунікативний підхід. Основна увага у дослідженні предметних та ознакових слів зосереджується саме на функції слова в реченні. Синтаксична функція словесних знаків, яка виходить із комунікативного підходу, дозволяє виявити семантичний зміст слова в реченні (повідомленні). Слова поділяються на ідентифікуючі (імена та займенники) і предикатні (прикметники і дієслова). Виходячи із твердження Н.Д. Арутюнової про те, що предметні імена вказують на "об'єктивний

світ", а ознакові – на "пізнаючого суб'єкта" [Арутюнова 1976, с. 326, 343], то основним для ознакових слів є не стільки змістовні характеристики, скільки особливості функціонування.

В.В. Виноградов також вказував, що "своєрідний тип значень синтаксично обумовленого характеру формується в словах, за якими закріплюється чітко певна функція у складі речення. Функціонально-синтаксично обмежене значення якісно відрізняється від всіх інших типів значень тим, що синтаксичні властивості слова як члена речення ніби вводяться до його семантичної характеристики" [Виноградов 1972, с. 184].

3) Ономасіологічний підхід пов'язується з теорією номінації, де вивчення частин мови пов'язано з вивченням лексики з ономасіологічної точки зору. Необхідно з'ясувати, які концепти, чи концепт іменується словом певної частини мови, які ознаки є необхідними, щоб осмислити, які особливості – предметні, процесуальні чи ознакові – має слово, яке належить до певної частини мови [Кубрякова 1978, с. 91]. У навколишньому світі існує багато предметів, субстанцій, які мають ознакові особливості і які потребують їхнього вираження як у свідомості, так і у мові. Оскільки вони постійно знаходяться у русі чи у статичному положенні, вони пов'язані у свідомості людини з певними концептами, які виражають ці поняття. Уява про явище, предмет у свідомості пов'язана з його вираженням у мові іменником (концепт предметності), поняття про ознаку постійну, атемпоральну – з прикметником (концепт ознаковості об'єкта), ознака, що змінюється, процесуальна – з дієсловом (концепт процесуальності), засіб створення дії – з прислівником (концепт ознаковості процесу) [Астапова 2003, с. 121].

О.С. Кубрякова вважає, що "якщо увага може бути сфокусована на ознаці об'єкта так, щоб сам цей процес не вимагав часу і був зосередженим в одну мить, – ця ознака, скоріш за все, буде позначена прикметником (одного погляду на предмет достатньо, щоб визначити його форму, колір, інші атемпоральні характеристики). Якщо ж спостереження за ознакою потребує часу, а увага до об'єкту в стадіях його зміни розподіляється у часі, така ознака буде, скоріш за все, позначатися дієсловом, і уявляється як процесуальна" [Кубрякова 1997, с. 281].

4) Семантичний підхід. Слова розподіляються на: імена речей та імена властивостей і відношень. С.Д. Кацнельсон виділяє предметні та ознакові значення [Кацнельсон 1972, с. 136], а М.В. Нікітін – речові та ознакові слова [Никитин 1988, с. 75].

За С.Д. Кацнельсоном предметні значення відрізняються від ознакових за семантичною структурою, а саме за структурою інтенціонала. Інтенціонал – структурована сукупність семантичних ознак, які означають даний клас денотатів. В основі інтенціонала закладені ознаки, завдяки яким виділяється клас об'єктів. Ці ознаки поділяються на категоріальні та емпіричні. Основні категоріальні ознаки лексичних значень – це категорії предметності та ознаковості. І, таким чином, відбувається поділ повнозначних слів на предметні та ознакові.

М.В. Нікітін вказує, що не всі прикметники позначають ознаки. Відносні прикметники та всі присвійні не мають ознаки, вони є речами в ознаковому відношенні [Никитин 1996, с. 419-420]. Тобто, загальнокатегоріальним граматичним значенням прикметників вважається ознаковість, але не всі прикметники мають загальнокатегоріальне значення ознаковості, хоча для всіх дієслів ознаковість є загальнокатегоріальним граматичним та лексичним значенням. "Інакше кажучи, вони ознакові двічі – за лексичним і граматичним значенням" [Агеева 1990, с. 58].

У нашому дослідженні ми дотримуємося тлумачення категорії ознаковості з позицій семантичних концепцій М.В. Нікітіна та С.Д. Кацнельсона. Семантична структура ознакових слів розглядається згідно з теорією значення вторинних знаків та знакових систем М.В. Нікітіна.

Загальну різницю ознакових слів спостерігаємо за їхніми ознаками статичності/динамічності. Прикметник за своєю природою більш статичний, а дієслово – динамічне, процесуальне. Але дослідження показали, що динамічність/статичність виявляється в семантиці і прикметника, і дієслова [Харитончик 1986, с. 13]. Як зазначає Т.О. Голикова, прикметник може мати 'зародкові' дієслівні характеристики та властивість 'присудковості', яка складає "структурну основу для комунікативної функції предикації", відображається у дієслівних та ад'єктивованих ознакових іменах [Голикова 1999, с. 35]. Англійські лінгвісти вказують, що різниця між статичними і динамічними прикметниками проглядається синтаксично. Деякі прикметники набувають значення процесуальності тільки у поєднанні з дієсловом-зв'язкою.

Атрибут має тісний зв'язок з тим ім'ям, яке він визначає і залежить від нього, але при цьому проявляє певну незалежність по відношенню до структури речення в цілому. Якщо атрибут має за мету актуалізацію віртуального поняття про об'єкт, то в функції атрибутивного означення найчастіше будуть зустрічатися відносно стійкі ознаки предмета (величина, форма, колір, кількість та інші), ніж змінні ознаки (положення об'єкта у просторі, його рух та інші). Іншими словами, атрибут характеризує природню сутність об'єкта, в той час як просторово-часові характеристики розкриваються за допомогою предиката. Предикатне слово вживається не стільки для ідентифікації предмета мовлення, скільки для того, щоб надати про референт будь-яку інформацію чи виразити до нього своє відношення [Копкова 2007].

Враховуючи вище зазначений синтаксичний критерій розмежування статичних і динамічних прикметників можна сказати, що у текстах Євангелія динамічними є 32 прикметники: *hungry, sick, afraid, angry, glad, still, clean, whole, true* та інші. Наприклад: "*And on the morrow; when they were come from Bethany, he was **hungry***" [Mr 11:12]; "*...and said unto the sea, Peace, be **still***" [Mr 4:39]; "*And he said unto them, Have ye never read what David did, when he had need, and was **ahungered**, he, and they that were with him?"* [Mr 2:25]. Ряд ознакових слів у текстах Євангелія можуть функціонувати і з дієсловом-зв'язкою, і виступати в атрибутивній функції: *earthly, faithless, true, worse* та інші. Наприклад: "*my Father giveth you the **true** bread from heaven*" [Joh 6:32]; "*I am the **true** wine*" [Joh 15:1] – "*we know that his testimony is **true***" [Joh 21:24]; "*my judgement is **true***" [Joh 8:14]; "*sin no more, lest a **worse** thing come unto thee*" [Joh 5:14] – "*...and had suffered many things of many physicians, and had spent all that she had, and was nothing bettered, but rather grew **worse***" [Mr 5:26]; "*O **faithless** generation*" [Mr 9:19] – "*Then saith he to Thomas, Reach hither thy finger, and behold my hands; and reach hither thy hand, and trust it into my side; and be not **faithless**, but believing*" [Joh 20:27].

Ознак динамічності набувають у висловлюваннях Ісуса Христа такі прикметники, як *clean* (чистий), *whole* (здоровий) у наступних контекстах: "*be thou **clean***" [Mr 1:41]; "*they that are **whole***" [Mr 2:17], в яких суттєву роль відіграють ситуаційні та культурологічні чинники. Більшість ознакових слів є статичними, тобто відповідають традиційним визначенням.

Особливості функціонування досліджуваних одиниць вивчаються з урахуванням вербальних та невербальних контекстів, екстралінгвістичних факторів: історичних, соціальних, культурних, релігійних. У цьому аспекті дослідження ми використовували типологію контекстів Г.В. Колшанського [Колшанский 1980] для виявлення їх впливу на семантичні перетворення, які відбуваються всередині семантичної структури ознакових слів. Типовим і розповсюдженим у текстах Євангелія є метафоричний перенос, унаслідок чого ознакові слова набувають образного чи символічного значень, наприклад: *white* (білий) – моральна чистота; *deep well* (глибокий колодязь) – символ життя; *straight* (рівний) – праведний, виправлений через покаєння; *purple* (багряний) – колір величі, колір одягання імператорів; поєднує кольори (блакитний та червоний), символи неба та крові; *living bread* (живий хліб) – символізує духовну їжу; *living water* (жива вода) – символ Святого Духа, життя вічного. Наведемо приклади з цими лексичними одиницями. Ангели завжди представлені в білому одязі, символізуючи небесне походження та моральну чистоту: "...and seeth two angels in *white* sitting" [Joh 20:12]. Лексична одиниця *white* реалізується в прямому значенні "білий" і в символічному значенні "моральної чистоти, яке, в свою чергу, корелює з поняттями духовності, божественної іскри" [Пастушенко 1998, с. 119]. Лексична одиниця *straight* у межах метафоричного контексту "*I am the voice of one crying in the wilderness, Make **straight** the way of the Lord...*" [Joh 1:23] вказує, що люди повинні переглянути свої попередні погляди, змінити образ життя та виправитися, щоб бути готовими до появи та прийняття Месії. Ознакове слово *purple* реалізується у своєму прямому значенні багряний колір, проте в англійській мовній картині світу багряний колір часто передається як колір обраності, розкоші [Пастушенко 1998, с. 19]. У текстах Євангелія "*...and they put on him a **purple** robe*" [Joh 19:2]; "*Then came Jesus forth, wearing the crown of thorns, and the **purple** robe*" [Joh 19:5] цей колір з'являється при описанні одягання Ісуса Христа під час його страти. Багряний колір – колір величі, колір одягання імператорів, королей. Однак при більш глибокому контекстуальному аналізі стає очевидним, що вінок з терену та багряний колір одягу Ісуса є знущальна насмішка, насильство, іронія над особистістю Ісуса. Саме це викликало такі знущальні вигуки "*...and said, Hail, King of the Jews! and they smote him with their hands*" [Joh 19:3], акти насилля та приниження особистості Ісуса. Таким чином, у лексичній одиниці *purple* з'являється емоційне забарвлення знущальної насмішки з величі королівського одягання Ісуса під час страти і одиниця *purple* набуває негативної конотації. Незважаючи на це, одяга Ісуса сприймається як священна, адже воїни не посміли розірвати її на шматки, а розділили між собою на чотири частини (одяга в той час коштувала дорого, оскільки її виготовляли руками), а за жеребком розділили хітон, за велінням Бога, як записано в Письмі "*Then the soldiers, when they had crucified Jesus, took his garments, and made four parts, to every soldier a part; and also his coat: now the coat was without seam, woven from the top throughout. They said therefore among themselves, Let us not rend it, but cast lots for it, whose it shall be: that the Scripture might be fulfilled...*" [Joh 19:23–24]. Ісус символізував сором нашого гріха. "Він – останній Адам, що одягає грішників в одяг праведників" [Толкование 1992, с. 358]. Отже, в останній день життя на землі, Ісус був одягнений у багряний колір. Сутність же цього кольору полягає в тому, що він поєднує в собі блакитний та червоний кольори. Як відомо, блакитний колір символізує небо, а червоний колір – колір крові, ці кольори поєднались у багряному кольорі. Таким чином, на основі цих символічних значень Ісус зображений як

людина, але народжений від духа небесного, котрий прийшов на землю, щоб спокутувати гріхи наші, а потім воскреснути з мертвих.

Ісус – живий хліб. "*I am the **living** bread which came down from heaven: if any man eat of this bread, he shall live for ever*" [Joh 6:51]. Кожному, хто їсть живий хліб, п'є живу воду, гарантоване вічне життя. Хліб символізує духовну їжу, а саме "духовний хліб життя вічного" [Chevalier 1994, с. 118]. У Біблії жива вода – один із символів Святого Духа. "*He that believeth on me, as the Scripture hath said, out of his belly shall flow rivers of **living** water. (But this spake he of the Spirit...*" [Joh 7:38-39]. Таким чином, з черева віруючих витікатимуть ріки живої води, тому що Ісус буде джерелом для інших, щоб дати життя вічне. "Метафорична ознака, виділена в процесі порівняння Святого Духа з водою, виражає чистоту та оновлення душ людей, які приймають Його завдяки порівнянню води природної, чуттєвої (води Якова) та води духовної (води Христа) стає прозорим метафоричне значення поняття води як Слова Нового Завіту. Вислів набуває оцінної функції" [Дубровська 2009, с. 172].

Серед основних типів змін у семантичній структурі ознакових слів домінуючими є процеси, що відбуваються в інтенціоналі, імплікаціоналі, екстенціоналі. Зсув домінанти в інтенціоналі, коли домінуючою стає нова ознака інтенціоналу; розширення, звуження або спеціалізація інтенціоналу. В імплікаціоналі виявляються процеси набуття аксіологічно-нейтральними ознаковими словами оцінних конотацій; розширення імплікаціоналу лексичного значення; зміна значення інтенціоналу та поповнення негативною семою. В екстенціоналі відбувається розширення значення; набуття супутнього контекстуального значення.

Розглянемо деякі приклади зазначених типів змін у семантичній структурі ознакових слів. Метафоричне значення та розширення імплікаціоналу реалізується в ознаковому слові *unfruitful* у сполученні з іменником *word* (безплідне слово): "*and the cares of this world, and the deceitfulness of riches, and the lusts of other things entering in, choke the word, and it becometh **unfruitful***" [Mr 4:19]. Слово, яке сіється у терені, відноситься до людей, яких відволікає багатство, насолоди земного життя. Оскільки вони не доводять нічого до кінця через цей клопіт, слово виходить з їхнього серця і розуму і стає безплідним. Завдяки контексту та опорним словам, що виражають негативні поняття "deceitfulness, choke", лексична одиниця *unfruitful* набуває додаткової оцінювальної семи духовної безплідності, яка розширює імплікаціонал його лексичного значення.

Зрушення домінанти відбувається в інтенціоналі лексеми *full*. "*...**full** of grace and truth*" [Joh 1:14]; "*your joy might be full*" [Joh 15:11] – повна радість Ісуса проявляється в тому, що він прославляв Отця, виконуючи Його волю. Ісус – джерело радості, який наповнює віруючих радістю, даючи їм божественне життя. Всі денотати даної лексеми виражають поняття величі духовного на землі і мають позитивне, емоційно-оцінне забарвлення: *glory, grace, joy*. За результатами контекстуального аналізу ознакове слово набуває переносного значення "overcharged with emotions", тобто відбувається зрушення домінанти в інтенціоналі.

Розглянемо ознакове слово *free* у наступному контексті: "*... but ye say, If a man shall say to his father or mother, It is Corban, that is to say, a gift, by whatsoever thou mightest be profited by me; he shall be **free**. And ye suffer him no more to do aught for his father or his mother*" [Mr 7:11-12]. В інтенціоналі даної одиниці закладено значення "свобода дій". В Євангелії від Марка [7:10] вказується, що той, хто погано ставиться до своїх батьків за законом Мойсея повинен бути покараний. Але релігійні діячі скасували цю заповідь і видумали свою традицію. Промовивши лише слово *Corban*

(давньоєврейське слово, що означало "дар, присвячений Богу"), людина звільнялася від Божої заповіді (утримання батьків). Таким чином, до значення інтенціоналу додається уточнення "свобода дій", "звільнення від зобов'язань", значення звужується.

Стійкими негативними чи позитивними значеннями в текстах Євангелія характеризується ціла група ознакових слів, первинна сигніфікація яких відображає поняття з соціально закріпленою негативною або позитивною оцінкою: *sinful, adulterous, evil, unclean, foul vs good, holy, true*.

Ознакові слова слугують основою епітетів, вказуючи на меліоративну чи пейоративну забарвленість: *evil eye* (завидюще око), *evil thoughts* (лихі думки), *eternal damnation* (вічне прокляття), *holy angels* (святі ангели).

Тексти Євангелія у нашому дослідженні розглядаються як моральні, універсальні настанови, в яких закладені життєві ситуації, проблеми, що виражають думки, дії, які притаманні кожній людині. Тому і специфікою вживання ознакових слів є процеси символізації, метафоризації. Біблійні символи в текстах Євангелія є універсальними символами для християнської культури.

Таким чином, ознакові слова у текстах Євангелія виражають саме морально-етичні цінності християнського світу, набувають символічних значень, визначають своєрідність біблійних значень. Саме контекст Євангелія, в самому широкому розумінні цього слова спрямовує функціонування цих лексичних одиниць на досягнення дидактичних цілей, а саме впливу на читача шляхом відтворення християнських заповітів та переконання людей в їх істинності.

Перспективним у подальших дослідженнях є вивчення функціонування ознакових слів (не лише прикметників, а й дієслів) у когнітивному руслі, з точки зору контрастивної лінгвістики, в рамках міжкультурної комунікації.

Література

- Агеева Н.Г. Типология и механизмы глагольной метонимии в современном английском языке: дис. ... кандидата филол. наук: 10.02.04 / Н.Г. Агеева – К., 1990. – 199 с. Арутюнова Н.Д. Предложение и его смысл / Н.Д. Арутюнова – М.: Наука, 1976. – 383 с. Астапова Т.А. Признаковые имена современного английского языка с когнитивной точки зрения / Т.А. Астапова // Вісник ХНУ. – 2003. - № 586. – С. 120-122. Виноградов В.В. Русский язык (грамматическое учение о слове) / В.В. Виноградов – М.: Высшая школа, 1972. – 614 с. Голикова Т.О. Коммуникативно-семантические аспекты признаковых имен в тексте американского короткого рассказа (на материале произведений И.Шоу и Э.Хемингуэя): дис. ... кандидата филол. наук: 10.02.04 / Т.О. Голикова – М., 1999. – 276 с. Дубровська І.Б. Метонімічні фразеологізми біблійно-християнського походження в німецькій мові / І.Б. Дубровська // Вісник Київського міжнародного університету. Серія: Іноземна філологія. – 2009. – Вип. 6. – К.: Правові джерела. – С. 164-175. Кацнельсон С.Д. Типология языка и речевое мышление / С.Д. Кацнельсон – Л.: Наука, 1972. – 216 с. Колиманский Г.В. Контекстная семантика. – М.: Наука, 1980. – 149 с. Копкова Е.В. Семантика атрибутивной и предикативной качественности с адъективным ядром. [Электронный научный журнал "Исследовано в России" 1292 ГОУ ВПО "Глазовский государственный педагогический институт им. В.Г. Короленко"]: <http://zhurnal.ape.relarn.ru/articles/2007/125.pdf>. Кубрякова Е.С. Части речи в ономазиологическом освещении / Е.С. Кубрякова – М.: Наука, 1978. – 115 с. Кубрякова Е.С. Части речи с когнитивной точки зрения / Е.С. Кубрякова – М.: Наука,

1997. – 327 с. *Мединська Н.В.* Проблема ознакових слів у сучасній лінгвістиці / Н.В. Мединська // Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії. Зб. наук. праць. – 2007. – Вип. 15. – Рівне: РДГУ. – С. 45-48. *Никитин М.В.* Основы лингвистической теории значения / М.В. Никитин – М.: Высшая школа, 1988. – 168 с. *Никитин М.В.* Курс лингвистической семантики: Учебное пособие / М.В. Никитин – СПб.: Научный центр проблем диалога, 1996. – 760 с. *Пастушенко Т.В.* Цветовая номинация как элемент вторичной языковой картины мира (на материале современного английского языка): дис. ...кандидата филол. наук: 10.02.04 / Т.В. Пастушенко – К., 1998. – 198 с. *Толкование* четырех Евангелий и книги деяний Апостолов: Пер. И.Череватой. – Ашфорд, США: Славянское Миссионерское изд-во, 1992. – 454 с. *Уфимцева А.А.* Лексическая номинация (первичная нейтральная) // Языковая номинация (Виды наименований). / Отв. ред. Б.А. Серебренников, А.А. Уфимцева. – М.: Наука, 1977. – С. 5–85. *Уфимцева А.А.* Лексическое значение. (Принцип семасиологического описания лексики) / А.А. Уфимцева – М.: Наука, 1986. – 240 с. *Харитончик З.А.* Имена прилагательные в лексико-грамматической системе современного английского языка / З.А. Харитончик – Минск: Вышэйшая школа, 1986. – 93 с. *Chevalier J., Gheerbrant A.* A Dictionary of Symbols. / J. Chevalier, A. Gheerbrant. Transl. from the French by J. Buchanan-Brown. – Cambridge: Blackwell, 1994. – 1177 p.

Джерела ілюстративного матеріалу

New Testament. King James Version. – N.Y.: American Bible Society, 1945.
Симфония на Ветхий и Новый Завет. – Спб.: Христианское общество "Библия для всех", 1998. – 1500 с.

ЗАДІЛЬСЬКА Г.М.

(Київський нац. лінгвістичний ун-т)

СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКИХ СКЛАДНОПІДРЯДНИХ ДОДАТКОВИХ РЕЧЕНЬ З ДОВІЛЬНИМИ СУБ'ЄКТАМИ ГОЛОВНОГО ТА ПІДРЯДНОГО РЕЧЕНЬ

The paper focuses on the finite and non-finite clauses in Old English examined in their main function – that of the verbal complement. An attempt is made to analyse the argument structure of the matrix verb in the main clause and the finite and non-finite clauses within a complex sentence.

Key words: *main clause, finite clause, non-finite clause, verbal complement, argument structure, matrix verb, complex sentence.*

Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. позначені посиленням інтересом до вивчення синтаксису мов різних типів, у тому числі в діахронії. Новітні теорії та залучення великої кількості даних із сучасних мов уможливили ревізію здобутків попередніх парадигм, спрямувавши зусилля дослідників на пояснення принципів і параметрів граматики мов, різних за своєю структурою. Учення про синтаксис, започатковане у надрах філософських студій і почасти розпрацьоване модистами у середньовіччі [Амирова 2006; Шулежкова 2007 та інші], отримало новий імпульс у наш час завдяки формалізованому підходу генеративної парадигми [Chomsky 1993],